

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ:
ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
У двох частинах
Частина 2

(Суми, 19 травня 2017 року)

Суми
2017

ПОДІЇ ХХ СТОЛІТТЯ У СПОГАДАХ МОЇХ РІДНИХ*

У наш час все менше і менше залишається людей, які пережили Велику Вітчизняну війну. Особисто в мене, вже немає ні прабабусі, ні прадідуся, які б розповіли про ці роки особисто. Але моя бабуся – Бабченко Ніна Петрівна погодилася переповісти мені все те, що в свій час дізналася від своїх батьків: «Батьки мені багато про це не розповідали, мабуть, не до цього було...» - говорить Ніна Петрівна, яка народилася у 1956 році в селі Деймонівка, Срібнянського району, Чернігівської області. Сім'я у неї була невелика – мама, тато і її молодша сестра Валя.

Батькам моєї бабусі судилося стати свідками тих жахливих подій що відбувалися на Україні в 1941-1945 роках. Батько – Якименко Петро Іванович народився у 1924 році, а мати – Якименко Надія Іванівна 1928-го року народження. Всі свої роки проживали в селі Деймонівка. До війни Надія Іванівна закінчила семирічну школу. Навчалася в ній дуже сумлінно. Якименко Петро закінчив лише чотири класи школи й у свої 14 років вже повноцінно допомагав по господарству своїм батькам. У 1943 році Петру Івановичу виповнилося 19 років і його забрали на строкову військову службу. Восени того року, після проходження швидкої військової підготовки, він був відправлений на передову радистом. Воював у Білоруських лісах. Взимку, перебуваючи постійно в окопах, Петро Іванович відморозив собі пальці на ногах. В лікарні

---

* Робота здійснена в рамках виконання фундаментального дослідження №0115U000677 «Історичний розвиток порубіжжя Північно-Східної України як засіб конструювання загальнонаціональної моделі історичної пам'яті».

Його швидко поставили на ноги й він знову пішов на фронт. «Мій батько не любив розповідати про війну і, що там насправді було, але колись він виговорив те, що дійшов і до Орла, і Бреста, і, навіть, відігнали німців до Рейхстагу», - згадує моя бабуся. «Він ніколи не вихвалявся, така була людина, - говорить вона, - але було що показати». Якименко Петро Іванович отримав медаль за бойові заслуги та медаль за відвагу. Але, це тільки те, що змогла згадати моя бабуся.

Під час окупації родина жила в такій місцевості, де не було бурхливих подій. Але, німці проходили кілометрів за 10 від села. В селі Срібному зігнали всіх молодих юнаків та жінок до школи, яка була там та спалили 720 людей заживо. Це була жахлива картина, коли люди кричать про допомогу, а ніхто не в змозі прийти на поміч. Мамі було тоді 15 років, таких дітей німці не сприймали, як загрозу. Зараз на тому місці стоїть пам'ятник. А далі німці пішли на північ і спалили всю Корюківку, бо там буди ліси. Німці вважали, що в цих лісах багато партизанів.

Про події на фронтах люди дізнавалися завдяки повідомленням по радіо, але там багато чого не говорилося. Сім'ї також дізнавалися від близьких, які поверталися з війни.

Після війни у людей було дуже багато роботи. Їм потрібно було відновити господарство, відбудувати житло, яке знищили німці. Але тільки люди почали приходити до тям, як у 1946-1947 роках їх застав голод. «В цей час мої батьки були вже відносно дорослими, вони працювали. За це їм виділявся пай. Також вони тримали худобу та за рахунок цього вони й виживали. Сахару не було взагалі. Якщо хотілось солоденького, то варили цукровий буряк. Взагалі, їли все те, що було в них на городі. Говорили, що кору з липи перетирали і добавляли в страви, лободу також їли. Була й така подія, коли брата моєї мами зловили за збиранням колосків на полі. Його арештували й забрали в НКВС за 15 колосків за пазухою. Він пропав безвісті на завжди. Більше його ніколи ніхто не зустрічав», - розповідає моя бабуся.